Systém adiktologické péče v síti služeb na okresním městě

AT konference Seč 2016

Mgr. Josef Soukal

Síť adiktologických služeb

- Primární prevence (všeobecná a selektivní)
- AT ordinace (do 12/2015), nyní „jen“ psychiatři
- Kontaktní a poradenské centrum (káčko)
  - Terénní program
- Odvykání kouření (praktická lékařka)
- Terapeutická komunita
- 2 detoxy a 2 psychiatrické nemocnice

Zvažování vzniku AA

- Dosud služby pro uživatele drog poskytovány v kontaktním centru
- Vnímali jsme potřebu služeb pro alkoholiky, gamblery – léčba, doléčování
- Zvažovali jsme, zda služby poskytovat v KC (KPS) či v AA
- Možnost samostatné certifikované služby AL „pod KPC“ nebyla reálná

Popis stavu

Oblast	KPS (KC)	AA	rozdíl
Cílová skupina dle standardů/ stěžejních dokumentů	Experimentující, užívající… **návykové látky** (speciální standard RVKPP)	… v oblasti závislosti na návykových látkách a **dalších závislostí**	Ne/látkové závislosti
Služby	Kontaktní práce…sociální práce, prevence relapsu – zaměřenost spíše na formu **kontaktní práce**	Diagnostika, psychoterapie (podpůrná psychoterapie), poradenství (vyhl. 55/2011) A (snad jednou) hrazené výkony.	Nízkoprahový přístup x plánovaná péče

Popis stavu

Oblast	KPS (KC)	AA	rozdíl
donátoři	MPSV, RVKPP, MZ, kraj, města	RVKPP (nutno certifikaci AL), kraj, města, MZ, pojišťovny	MZ (mzda), pojišťovny, ostatní donátoři na specifické aktivity (něco nového – rozjezd)
RVKPP – specifikace dotací	RVKPP: Nelegální drogy	RVKPP: Nelegální drogy Patologické hráčství Alkohol (snad)	Kromě nového gamblingu u KPC jen nelegální látky

Možnost volby

Podklad pro založení

Známé, leč rozhodně platné argumenty:

- Zlepšení vnímání adiktologické služby (zdravotnické ne sociální)
- Partner pro OSPOD, PMS, soud, výchovný ústav, lékaře
- Pokrytí poptávky po individuální péči

Závěr:

- Pokud nechci dělat nic víc, než se ve většině KC standardně děje, nemá smysl zakládat AA.
- Pokud chci služby rozšířit o ambulantní formu práce s (hlavně) **gamblery a alkoholiky**, dát tomu **civilnější podobu**, než je zažité káčko (feťáci), tak je vhodné jít do AA. Tedy **zařídit prostory, adiktologa a registraci**.

Prostory AA

Prostory AA

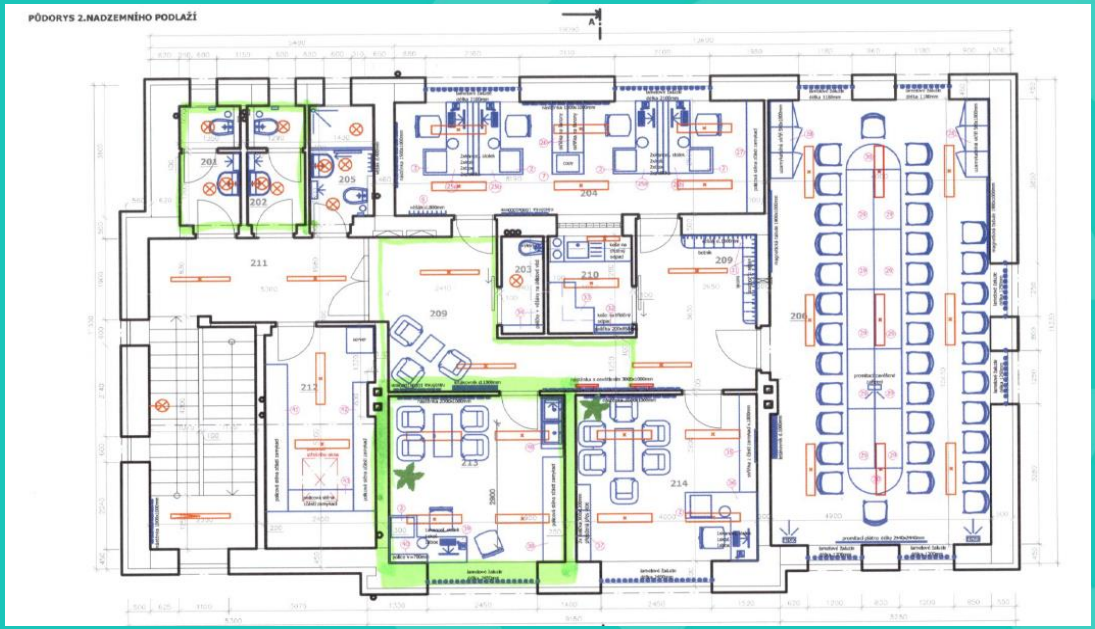

Poslání

Posláním Adiktologické ambulance Spektrum je pomáhat lidem, kteří se potýkají s jakoukoli formou závislosti (závislost na alkoholu, tabáku, nelegálních drogách, patologické hrání). Podpora a pomoc je v případě zájmu poskytována i jejich rodinným příslušníkům a blízkým.

Cíle služby

- Pacient je zdravotně, psychologicky a sociálně stabilizován.
- Pacient žije spokojenějším a plnohodnotnějším způsobem života.
- Je posílený rodinný systém
- Jsou posíleny psychosociálních schopností a dovedností
- Pacient přebírá větší zodpovědnost za svůj život
- Pacient zvládá efektivně selhání a obtížné situace
- Pacient dobře zvládá období po léčbě
- Služba je odborné i široké veřejnosti známá

Cílová skupina

- Služby jsou určeny lidem, kteří se potýkají
  - s užíváním alkoholu, tabáku
  - s užíváním dalších návykových látek (pervitin, heroin, subutex…)
  - s gamblerstvím (sázení, automaty, poker…)
  - se závislostí na jídle
  - se závislostí na PC
  - s jinou formou závislosti
  - s nějakou formou závislosti u svého blízkého

Doplňková kritéria

- **Může jít o osoby:**
  - experimentující
  - problémoví uživatelé
  - motivovaní i nemotivovaní uživatelé
  - absolventi léčby závislosti

- **Negativní cílová skupina:**
  - osoby bez závislostního problému
  - osoby, s nimiž se na základě handicapu či jazykové bariéry není možná komunikace
  - osoby s takovým mentálním či smyslovým postižením, pro které nejsou dostupné odpovídající metody práce.

Průchod klienta službou

- úvodní interview- zhodnocení stavu klienta (sběr anamnestických dat (os.,rodin.,zdravot., soc., cíle léčby), předání zákl.informací
- do 3. setkání uzavření anamnézy, sepsání kontraktu (vymezení cílů léčby)
- v případě potřeby screening

spektrum
adiktologická ambulance

záznam

Kontrakt o poskytování zdravotních služeb

A) Adiktologická ambulance
(Kolpingovo dílo ČR z.s.)
Žižkova 300/16
zastoupena:

uzavírá kontrakt s

B) pacientem: ..... datum narození:

o poskytování zdravotnických služeb.

Pacient souhlasí s pravidly spolupráce AA Spektrum.
Pacient je

- seznámen s právy pacienta
- srozuměn s vedením dokumentace a možností nahlížet do ní
- seznámen s možnými důvody a způsoby ukončení léčby
- je seznámen se všemi aspekty léčby a dává k navržené léčbě souhlas

Pacientovi je předán Informační leták Adiktologické ambulance Spektrum. Ten, spolu s informacemi v něm uvedenými, je nedílnou součástí tohoto kontraktu.

Stanovený cíl terapie:

Plán, obsah a rozsah (délka) péče:

Garant:

Tyto aspekty péče lze průběžně po domluvě adiktologa a pacienta měnit.

Datum: Podpis pracovníka:

Průchod klienta službou

- poté individuální (podpůrná?) terapie (poradenství u některých kl.) min.1x týdně 45 min., plánováno dle kl. možností a potřeb
- revize 1x za 3 měsíce-rozvaha, co se podařilo, co nikoliv
- ukončení terapie - měsíc dopředu stanoven den D, pozvolné ukončování, klient přináší téma sám, naplnění cílů kontraktu (jiné ukončení- 2x neomluvení 24h předem během 5 sezení- terapeut. zpracováváno, předání do jiného léčebného zařízení)

Zkušenosti

- zprávy z PN či od psychiatra/praktického lékaře
- při sběru anamnézy se domlouváme na postupu, případném doplnění vyšetření např.jater, apod.
- medikace zaznamenána-u lékové závislosti doporučení konzultovat s psychiatrem

Zkušenosti

- hlubší soc.poradenství - domluveno s KPC
- zahájení individuální terapie - psychoanalyticky orientované s větší strukturovaností (Kl. přináší téma, A se doptává), využití snů v terapii, zahrnutí prevence relapsu, atd.
- důraz kladen na individuální přístup a terapeutický vztah, během něhož se pracuje na veškeré problematice kl.

Nastavení ambulance?

„Zdravotnicko poradenská (vs) terapeutická“

- důraz kladen na zdravotnicky orientovanou léčbu s testováním každého nově příchozího P, automaticky prováděn screening, diagnostika
- spíše poradensky vedená sezení se zaměřením na prevenci relapsu
- zaměření na „podpůrnou“ psychoterapii
- case management

Začlenění v systému péče

Psychiatr

- Prohlubující se potřeba (propouštěcích, částečných) zpráv o klientovi.
- Potřeba konzultací ohledně medikace
- Potřeba spolupráce ohledně medikace
- Potřeba spolupráce ohledně práce s klientem

Diskuze: absence spolupracujícího psychiatra (odborně, pro pojišťovny, předávání info)

Začlenění v systému péče

OSPOD

- AA jako nositel léčby, změny
- Uzavírán trojstranný (až čtyřstranný kontrakt)
  - dohoda na předávání informací (zda a rozsah)
  - četnost setkávání
  - případně testování (kdo)
  - možnosti zrušení kontraktu ze strany AA
- Reakce na „bezmocnost“ při adiktolog. problému

Diskuze: délka kontraktu, kdy zrušit kontrakt

Ideální postup - dobrovolnost

- Instituce chce pomoc AA pro klienta
  - *Máte s tím problém*
  - *Nechceme Vám vzít dítě*
  - *Může Vám to pomoci u soudu…*
- Je to v zájmu klienta, „stojí o to“

Začlenění v systému péče

PMS

- Výkon léčení na návykových látkách, které není ochranným léčením.
- Dobrovolná spolupráce není klienty PMS, přes snahu PMS, využívána

Terapeutický trojstranný kontrakt

Adiktologická ambulance (dále AA, pracovník) **Spektrum**
zastoupená:

Pacient:

Vnější instituce-objednavatel (dále instituce, osoba)**:**
zastoupený:

Všechny tři zúčastněné strany se dohodly, že souhlasí s tím, že pacient bude využívat služeb Adiktologické ambulance Spektrum. Pacient vnímá svůj vstup do programu jako přínosný a má o služby zájem. Služeb bude využívat dobrovolně.

Na základě vzájemné dohody, pacient

SOUHLASÍ XXX NESOUHLASÍ (nehodící škrtnout)

s předáváním informací pro instituci v tomto rozsahu:

a) zda pacient dochází
b) zhodnocení aktuální situace v léčbě (motivace, snaha o změnu, posun)

Domluvená četnost setkání:

Další ujednání:

Pracovník není oprávněn předávat detailní informace o obsahu setkání.
Pracovník o předávaných informacích informuje pacienta.
Všechny tři strany mají právo v případě pochybností o smysluplnosti spolupráce, tento kontrakt vypovědět.

Tuto dohodu podepisují všechny tři strany dobrovolně a souhlasí s ní. Písemně je nutný alespoň podpis pracovník a pacienta.

Dne:

Adiktologická ambulance Spektrum:
Pacient:

Vnější instituce (organizace, osoba):

Testování pro třetí osobu/instituci

- Obdobný postup
  - Trojstranný kontrakt
  - Dobrovolnost
  - Vymezení předávaných informací

Dohoda o testování pacienta v Adiktologické ambulanci Spektrum

Adiktologická ambulance (dále AA) **Spektrum**
zastoupená:

Vnější instituce-objednavatel (organizace, osoba):
zastoupený:

Pacient:

Všechny tři zúčastněné strany se dohodly na testování pacienta na přítomnost drog v biologickém materiálu.

Testovány budou tyto látky (vybrané zaškrtnout):

☐ Methamphetamine (pervitin)	☐ THC (marihuana, hašiš)	☐ Benzodidiazepines
☐ Morphine	☐ Barbiturates	☐ jiné

Postup:
Všechny tři strany se domluví na tom, zda bude testování prováděno nahodile či v předem daných intervalech a kdo o případné nahodilosti rozhoduje. Dále, kdo pacienta o naplánovaném testování informuje. A kdo bude testování provádět.

Domluva:

- o termínu testování rozhoduje:
- pacienta o termínu testování informuje:
- testování bude provádět (pracovník KPC, adiktolog AA):

Testování

- Ideálně na Kontaktním a poradenském centru
- Oddělení terapeutické (podpůrné) a kontrolní roviny.
- Diskuze: Kdy testovat jen v rámci kontraktu mezi adiktologem a pacientem?

Statistika AA Spektrum

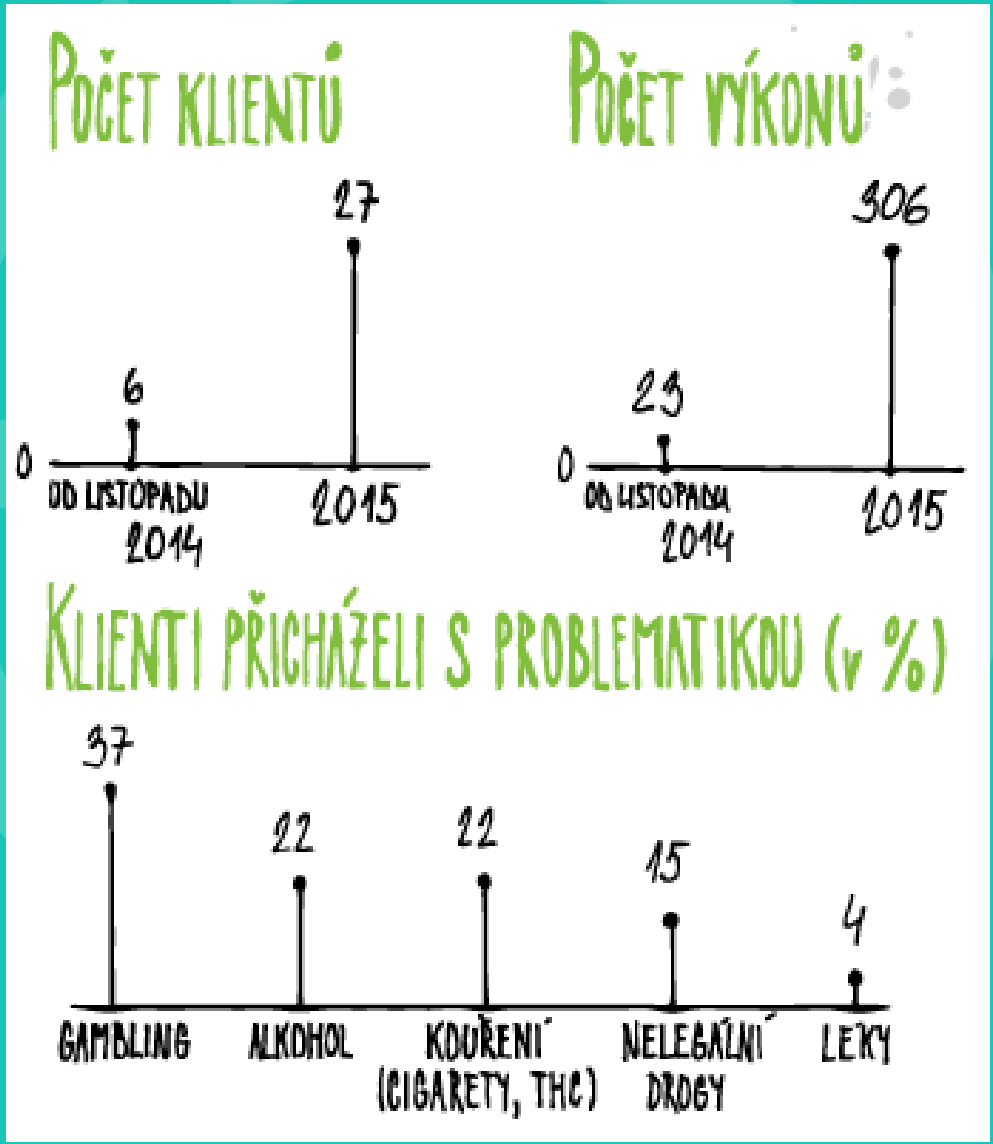

Otazníky na závěr

- Úspěšnost léčby – ve spolupráci s pracovníky kliniky adiktologie podán projekt na:
  - zhodnocení procesu léčby z pohledu klientů,
  - zmapování potřeb klientů (dosavadní pozitivní i negativní zkušenosti),
  - navrhnutí možných doporučení pro zvýšení atraktivity poskytovaných služeb
- Délka léčby – zatím velmi individuální, nemáme mustr

Zdroje AA Spektrum

- **Personální**
  - na základě možností adiktoložek nastaven průměrný úvazek na 0,3
  - organizační vedení

- **Finanční**
  - projekt Prevence kriminality Kraje Vysočina (mimo návykové látky)
  - RVKPP (problémové hráčství (drogy))
  - MZ (návykové látky)
  - pojištovny…

pozn.
Problém, že se žádá na typ závislosti a ne na typ zařízení. Nutno skládat různé dotace na různé druhy závislostí a závislostního chování.

Díky za pozornost!

Mgr. Josef Soukal

Adiktologická ambulance Spektrum

Žižkova 16

Žďár nad Sázavou

josef.soukal@kolping.cz

608 816 721

FB:Adiktologická ambulance Spektrum